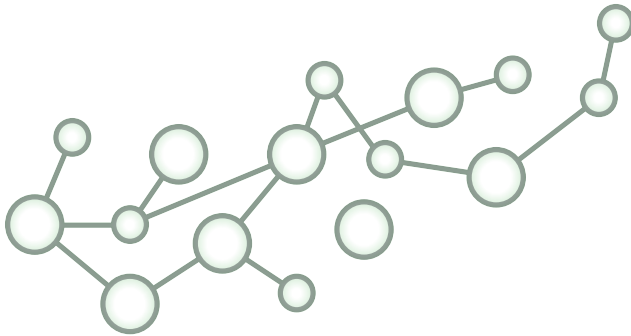
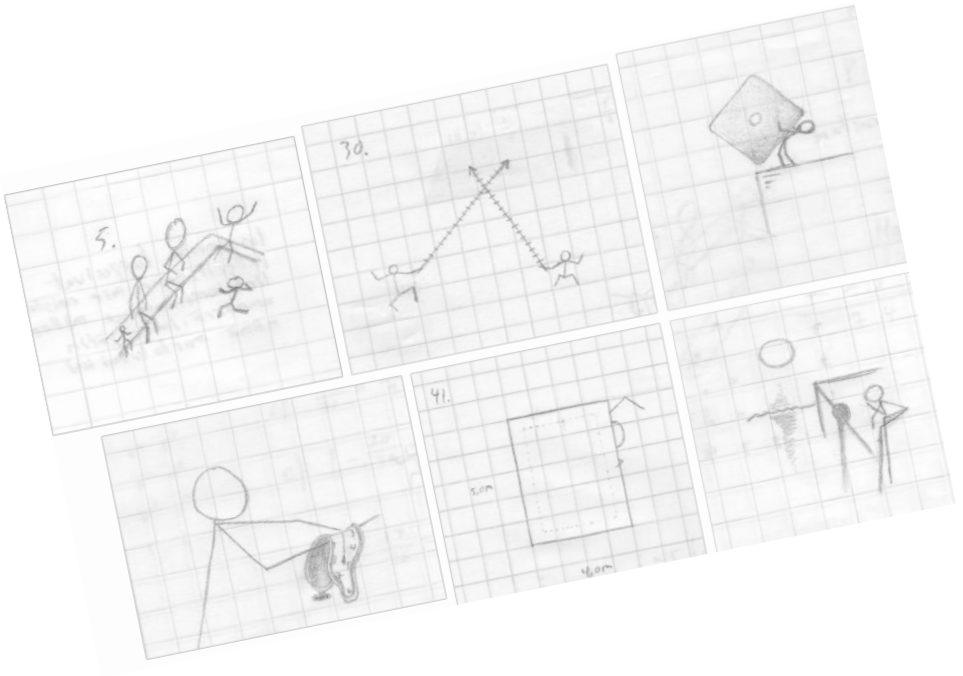

VOHKARE

nro 7

demokratia, piilovalta, tekoäly, suuntautuneisuus, empaattisuusvaje, kokeilevuus,
kaupunkikehitys, muistot, itseilmaisuu, yksinkertaistukset, kaavamaistaminen..

Harmintekijäksi sen heti vainusi, mutta sitten alkoi ounastelu ja taashan se oli ollut hilkulla, mutta aiemukset kantautuivat tästäkin ankeasta.

Vohkare on sopivin väliajoin ilmestyvä, toistaiseksi ISSN-tunnukseton, julkaisu. Tekstit, tietokonegrafiikka ja taitto © Marko Seppänen (teksteissä viitattu asianomainen), Hoito.org. Sisältö on enimmäkseen ensinnä tässä julkaisussa ilmestynyttä, voidaan kuitenkin olla ollut joiltain osin Uskottavaa vai totta -blogissa kehittymässä.

Numerokohtainen koontiversio: 41193

<https://facebook.com/vohkare>
<https://view.publitas.com/vohkare/nro7>

Sisällysluettelo

Ihmiset ajautuvat puoltamaan paremmiston aikeita ja näkemyksiä	4
Tekoälyhuuman sivujuonteena halua kokeiluihin koneen ymmärrettäväksi.....	7
Kaupungissa elelyn eri todellisuutta edustava tavanomaisuus.....	16
Demokraattinen päätöksenteko uuttaa esiin piilovallan käyttöä	18
Tapahtumiin liittyvät mielteet kytkettävissä yhteen manipuloidusti	20
Monia tavoittava taho apureineen vastaan selittämään pyrkivää.....	24
Psykiatrisista diagnooseista puhumisesta.....	26

Ihmiset ajautuvat puoltamaan paremmiston aikeita ja näkemyksiä

Kun on riittämiin todisteltu ja epäonnistunein esimerkein demostroitu sitä, ettei ole mahdollista saavuttaa yhteiskuntaa, jossa kaikilla olisi perushyvä onlon lisäksi elämässään runsaasti luksusta ja kirjava joukko palveluita, joista valita ilman odottamisen vaivaa, tulee siitä hyväksyttävä tosiasia, jota ei tarvitse erityisemmin edes selitellä. Tämä taasen johtaa sen hyväksyntään, että ihmiset yhteiskunnassa jakautuvat väistämättä vähintään kahteen ryhmään, joista toisilla menee paremmin ja ne joilla menee paremmin tai ainakin riittävän kelpoisasti tai ainakin sitten menee riittävän kelpoisasti, jos he vain osallistuvat siihen toimintaan, joka varmistele, että paremmin menevillä menee jatkossakin hyvin.

Kun paremmin nyt ja tulevaisuudessa pärjäävät riittämiin toimivat yhteen eri kerroksissaan ja eri alaryhmittymissään, tulevat he saaneeksi aikaan yhteiskunnallisia rakenteita ja prosesseja, joita vankistamaan, ylläpitämään ja parantelemaan voidaan ohjailla ja kouluttaa uusia ihmisiä, joille jokainen huonommin pärjäävien ihmisten ryhmästä muistuttaminen toimii elämän arvojen vahvistajana ja vinkkinä siitä, että miten ikinä paremmin pärjäävät pyrkivätkään varmistelemaan, ettei heidän systeemsä hajoa, se on otettava hyväksyen vastaan.

Vaikka älykkäältä vaikuttava keskustelu kirjojen sisällöistä ja muu yksi kysymys – yksi vastaus -tyyppistä kommunikointia pidemmälle menevä on enemmänkin ulkomaisista tv-sarjoista tuttua kuin suomalaisessa oppilaitoksessa tavanomaisesti, eivät kaikki yksilöt anna sellaisen estää kasvamistaan kohti sellaista kriittistä asennetta, joka uuttaa ajatteluun halua hyvinvoinnin parempaan jakamiseen ja kehittämiseen, mikä taasen voisi riittävästi momentumia saadessaan saada paremmin pärjäävien elämän tuntumaan vähemmän paremmalta. Elitistisemmissä piireissä pidetäänkin tällaisten uhkien tainnuttamiseksi tärkeänä, että heidän kannaltaan ongelmallinen kriittisyys tunnustetaan ihmisissä varhain, jotta heidän ihmisenä kehittymistään voidaan ohjailla muiden osallistujien, teknologian ym. keinoin. Voidaan jopa joutua turvautumaan siihen, että luodaan henkilöahmo, jolla on vetovoimaa näihin mahdollisesti kriittisiin ihmisiin ja jotka voivat sitten lähemmin muokata heitä toisenlaiseksi tai ainakin hidastaa joidenkin tunnettuutta saaneiden ideoiden etenemistä edes vaikkapa muutaman vuoden.

Mediaväki on tottunut jo aikoja sitten siihen, että ideoita vesitetään, syrjitään ja niiden ajateltavuutta vaikeutetaan. Onhan niin, että kun jostain

asiasta jotain mainitaan, se tuo muita mietteitä mieleen ja jos niistäkin käydään mainitsemaan enemmän, tuovat ne osaltaan lisää mietteitä mieleen ja sitten saatetaan olla jo liian lähellä sellaisia aiheita ja mietteitä, joista käytävä julkinen keskustelu riskeeraisi paremmin pärjäävien ihmisten elämän jatkumisen sellaisena kuin se on siihen mennessä jatkunut, sillä pitäisi ehkä alkaa hyväksymään panostuksia johonkin palvelutarjontaan, tutkimuksiin, asioiden käsittelytapoihin tjm., mikä taasen voisi jo parin vuoden kuluttua tehdä ihmisten välisistä jaotteluista huomommin erottuvia, mikä taasen voisi olla ongelma esim. ihmisten motivoimisen kannalta. Yhteiskunnat kun tapaavat perustua vertailun kautta tapahtuvaan parempaan elämään pyrkivyyteen.

Ohjelmistoteknologia tarjoaa suht helpon mahdollisuuden sille, ettei mediassa julkaista mitään, mikä suoraan tai parin assosiaatiohypyn kautta toisi mieleen jotain epäsuotuisaa, sillä tietojärjestelmiin on helppo ”puhkaista” ohjelmistorajapintoja, joiden kautta voidaan tehdä varmistuksia, ettei minkään mediatalon julkaisujonossa tai julkaisuaikeissa ole mitään ”ongelmallista”, radioiden musiikkisoihtolistat mukaan lukien. Vaihtoehtoisista julkaisukanavista voi tulla mieleen sosiaalinen media, mutta sosiaalisen median vaikuttajien merkittävyyttä tavaataan liioitella, sillä heidän yrittäessään miellyttää monia, he päätyvät aina siihen, että on parempi olla ärsyttämättä niitä, joilla menee paremmin, sillä heihinhan he kuitenkin ovat linkittyneet eri sosiaalisen median alustoilla ja muutoin, joten he uudelleentweettaavat ja blogittavat lähinnä ”turvallisista aiheista” tai sellaisilla ajoituksilla, etteivät ne kuitenkaan johda mihinkään kummoisempaan liikehdintään tai yhteiskunnallisiin muutoksiin.

Ministerit lupailevat varsin tottuneesti, yläkäsitteiden avulla, kaikenlaista hyvinvoinnin parantamista, mutta he ovat asemansa saavuttaakseen

tehneet liikaa lupailuja ja sopimuksenvaraisuuksia, eivätkä kykene edes kokonaisen puolueen ja erilaisten avustajien avulla muokkaamaan esim. terveydenhuoltokenttää juuri mitenkään erilaiseksi, vaan puheet ja teot jäävät sille tasolla, missä koulutukseen otettavien määriä lisätään ja laatukriteerejä luvataan tarkistaa. Tawan johtajia. Puolueiden eräänlaisena tehtävänä on edistää ja ylläpitää työllisyyttä, mikä tavallaan vaatii pitämään perusterveydenhuoltoa huonolaatuksena,

Elitistisemmissä piireissä pidetäänkin tällaisten uhkien tainnuttamiseksi tärkeänä, että heidän kannaltaan ongelmallinen kriittisyys tunnustetaan ihmisissä varhain, jotta heidän ihmisenä kehittymistään voidaan ohjailta muiden osallistujien, teknologian ym. keinoin.

jotta asiakkaiden rahat kulkeutuisivat takaisin talouskiertoon ja mikä täten tukisi työllisyyttä ja paremmin pärjäävien hyvinvointia.

Kuoleminen merkityksettömäksi tekeminen ja väkivaltaisuuteen totuttaminen ovat sekä seurausta siitä, että ihminen oliona tunnetaan liian hyvin, jotta muita ihmisiä vaivaannuttaisiin ajattelemaan persoonina kokemuksia säilövien, aivot sisältävien kuorien sijaan. On oletettavaa, että tämä totuttaminen on ennakointia sille, että valtion käytettävissä olevia rahoja alkaa olemaan erittäin vaikea saada riittämään kaikkeen siihen, mihin sitä tarvitaan, jolloin pikku kuolema siellä täällä ei tunnu missään niissä ihmisissä, jotka on siihen totutettu. Osa julkisuudesta tutuista kuoleista on saattanut jopa sallia kuolemansa ajoittamisen sellaiseen ajankohtaan, jossa se tuo jotain

lisähyötyä nimekkyytensä, menneisyydestä esiin nostettavien tapahtumiensa, hänen elämästään kertojiansa ulkonäön tjm. seikan kautta.

Väkivaltaisuuden mitään tuntumattomuudessa (ajatuksiin nousevana asiana esim. selaisesta lukemisen kautta) on myös sekin käytö eliitti-ihmisille, että heitä vastaan käyville ihmisille kohdistuvat fyysiset väkivaltaisuuDET ja muut kehoa runtelevuudet eivät saa osakseen niin paljon empaattisuutta muilta ihmisiltä kuin ne muuten saisivat. Tämä empaattisuusvaje on kehittynyt myös monille niistä poliitikoista, jotka eivät julkisuudessa esiinny ollenkaan karskisti, vaan heille tavanomaisen hillitysti ja asiallisesti. Se miltä onnistuu vaikuttamaan, ei tarkoita sitä, etteikö pystyisi olemaan mitään reagoimatta (ulkoisesti ja mielessään), kun kuulee kollegaltaan, että aikeissa on järjestää linja-auto-onnettomuus, jossa vahingoittuu kolmatoista ihmistä, joista yhden helposti mieleen jäävän nimeä on tarkoitus toitttaa julkisuudessa.

Ihmisten mieleen tavataan iskostaa monta kertaa viikossa ideoita, mietteitä, huomioita ym. johonkin yksittäiseen sanaan tai symboliin mielessä kiinnittyen, millä on usein mieleenjäyvyyden lisäksi myös se tarkoitus, että pyritään vihjailemaan ”paremmin asioista tietäville”, että jokin tapahtuma on keinotekoisesti järjestetty. Siis, eihän voida turvallisesti pitää yllä miljoonan käyttäjän privaattia nettifoorumia tai muuta viestintäkanavaa, jossa kerrotaan suoraan, että silloin ja silloin tapahtuu sellainen ja sellainen onnettomuus jossain tietyssä tarkoituksessa. Vähemmän asioista tietävät ottavat saman tapahtuman eri tavoin vastaan, assosioituen mahdollisesti johonkin aiempaan tapahtumaan, jonka he tavoitteen mukaisesti kokevat olevan jatkoa jollekin aiem-

malle, mutta eivät edelleenkaan koe voivansa tehdä mitään sille kehitykselle, minkä ovat alkaneet uskoa olevan meneillään ja josta eivät aivan saa otetta. Esim. ulkomaisissa tapahtumissa on monesti jotain vain suomalaisten helposti tajua-maa esim. jonkin nimen vuoksi ja kun suomalaisista rakennuspaloista uutisoinnit sisältävät usein jotain hassun tai erikoisen nimisyyksiä tai murha tapahtuu kaupunginosassa, joka näyttää kartalla puukon näköiseltä, he alkavat kokemaan uhkaavuutta ympärillään fyysisen turvattomuuden muodossa, mikä yhdistyy mahdolliseen taloudelliseen turvattomuuteen ym.

Eri ihmiskerrostumien luontainen reaktio on käydä puoltamaan sellaisen yhteiskunnan ylläpysyvyyttä, jonkalaiseksi eliitit ja heidän sadat tuhannet puoltajansa ovat sitä kehittäneet vuosikymmenten aikana ja mihin siis sisältyy kaikkea muutakin kuin koulurakennusten rakentamista ja teiden korjaamista. He tulevat hyväksymään eripuraisuuden tukahduttamisen tekoälyn keinoin, vaikeivat itse hyötyisi siitä mitenkään ja he tulevat hyväksymään lain puitteet ylittävän netin valvonnan ja instituutioiden välisen luvattoman tiedon vaihtamisen, jos sillä voidaan varmistaa, että päästään tilanteeseen, jossa poliisit voivat toimia koristeina erityisemmän rikollisuuden puutteen vuoksi. Samanlaista kehitystä on tietysti monissa muissakin maissa, mutta se ei tarkoita samaa kuin se, että maailma kehittyisi ”yhdeksi valtioksi”, sillä ihmiset haluavat vielä toistaiseksi pitää kiinni siitä, että maailman eri kolkat tuntuvat erilaisilta. Yhteistyötä, missä samanlaiset tai assosiaatioiden kautta toisiinsa liittyvät onnettomat tapahtumat ilmenevät eri puolin maailmaa, toki tapahtuu. ■

Tekoälyhuuman sivujuonteena halua kokeiluihin koneen ymmärrettäväksi ja avustettavaksi

Kohdeyksilöiden tuntemuksista ja heille koituvista seurauksista vähemmän huolehtimatta.

Ihmiset eivät aina ensisijaisesti ajattele muita ihmisiä persoonallisina yksilöinä, vaan sääntöjoukkojen, vakiintuneiden ajatusprosessien ja skeemojen ohjaamina deterministisinä olioina. Tämä ajattelun moodi tai tapa tulee sitä enemmän esille, mitä enemmän ja missä lieneekin altistuu demonstraatioille yksilöiden tai ihmisjoukkojen tai muurahaisten käytöksen ohjailuista. Pöytäkeskusteluissakin voidaan ajoittain, asenteen vaikutuksesta, antaa suorastaan tahallaan antaa itsensä päätyä ajattelemaan toista ihmistä yksinkertaisena koneena. Tätä ei estä edes se, että eri yhteyksissä on suoranaista pyrkimystä muistuttaa ja tehdä esityksien kautta selväksi, että ihminen voi olla muuntautumiskyvykkyydessään hyvinkin yllättävä ja osaava tavalla, jota hänen ei olettaisi olevan, sillä jokin vain käy vetoamaan ajatteluun sillä tapaa, ettei kiinnosta miettiä mikälainen joku voisi olla, vaan haluaa nähdä jonkun toisen tietynlaisena juuri siinä hetkessä.

Eräs syy sille, miksi ihmiseen sisältyviä mahdollisuuksia ei haluttaisi nähdä, on siinä, että yhteiskunnat ja niissä tapahtuva toiminta perustuu niin pitkälti siihen, että ihmisillä ollessa erilaisia kognitiivisiä vinoumia ajattelussaan, eikä heidän mielensä työmuistin kapasiteettikaan ole kovin kummoinen, niitä on haluttu hyödyntää huijaukseen, keinoiteluun ja virheille altistamiseen niin paljon, että niiden hyödyntämisestä on tullut jonkinlainen normi, jonka perusteella niiden hyödyntäjä arvottaa itseään suhteessa muihin. Tätä voi havaita vaikkapa pitkäaikaisissa kaveripiireissä, joissa alkaa valkenemaan, että joku päivä erkaannutaan toisistaan ja ollaan osa jotain muuta yhteisöä.

Arvattavin ihmismielen vajeiden hyödyntäjä on mainosteollisuus, jonka perinteisempiä huomioita edustaa se, että ihminen yleensä ei pysty ajattelemaan vain täsmälleen yhtä asiaa, vaan aina tulee jonkin asian ajattelun yhteydessä mu-

kaan tuntemuksia, mietteitä, muistikuvia ym. Tätä yksilöiden ajatteluun vaikuttavuutta on sittemmin tullut avustamaan tekoäly, joka pystyy muistamaan ihmisiin kohdistettuja vaikuttamisia kymmenien vuosien ajalta kaikkine todennäköisyyksineen päivineen.

Tekoälyhuuma tarttuu herkästi monenlaisiin yksilöihin heidän päästyään osaksi sellaista hyödyntävää kulttia, tuttavapiiriä, työpaikkaa tai ihmisverkostoa, mikä voi jouduttaa merkittävästi kehitystä, joka saa kokemaan muut ihmiset jotenkin vähemmän ihmisinä ja enemmän jonkinlaisina biologisina koneina, joiden toimintaa voidaan mallintamisen ja simulaatioiden kautta ymmärtää ja ennakoita. Paremmissa piireissä kyetään ottamaan huomioon yksilön metaboliikka (aineenvaihdunta) ja ympäristön vaikutus, joissakin toisissa toiminnan jäädessä enemmän lepsusti sovelletuksi tilastotieteeksi. Pikanttina kysymyksenä voisi esittää, tekeekö se ihmisistä enemmän ateisteja tai muuten vaan jumalaan uskomattomia ihmisyyden alkaessa tuntumaan pitkälti matematiikalla selitettävänä kuin luomiskertomuksen mukaisena ihmeenä?

• Saatuaan kaikkeen oikeutuksen sellaiselta taholta, joka haluttaa toimivan konseptin sille, miten ihmisiä rauhoitetaan ja kesytetään sellaiseksi, etteivät he nousisi kapinaan tai saisi aikaiseksi edes kummoisempaa vastareaktiota kaikenlaisesta ärsyttävyyttä kohtaan, aloittaa se selvitystyön kohdistamalla tutkimuksen valikoituihin yksilöihin, joihin kokeillaan esim. sellaista, missä heidän annetaan ensin nauttia mm. villiintymisen ja vauhdikkuuden tunteista ja keskeytetään sellainen sitten epämiellyttävästi ja erinäisiin ei-mukaviin muistoihin kytkeytyvästi. Kun jonkinlaiset ääriajat sille, mikä varmasti tyynnyttää ihmistä pidemmän päälle on tunnistettu, kehitetään tutkimusta pyrkimällä vastaavaan tyynnytykseen vaivihkaisemmin ja hillitympien mielentilojen

aikoihin, jotta siitä taasen voitaisiin johtaa uusi tutkimussuunnitelma, joka tuottaisi skaalautuvan toimintamallin siitä, kuinka tietynlaista tyynnytyismetodia tai valikoimaa sellaisia voitaisiin käyttää satoihin tuhansiin ihmisiin kerrallaan lukuisten altistumien kautta. Tässä ihmisten seuraamilla julkaisuilla, viihteellisellä aineksella ja ympäristöissä huomioitavilla seikoilla olisi merkittävä rooli. Konseptimuotoon paketoituna tällaisesta saa arvokkaan tuotteen, jota voi myydä kalliiseen hintaan.

• Suomalaiset eivät tapaa muistaa välittömästi kovinkaan hienoisia eroja sellaisten puolueiden kuin Kokoomuksen ja Perussuomalaisten välillä, vaan kyse on enemmänkin samoihin aiheisiin liittyvien parametrien muistamisesta toistensa suhteen eli esim. siitä, kumpi kannattaa enemmän jotain asiaa kuten maahanmuuttajien kiintiömääriä tai kumpi tykkää enemmän tuulivoimasta. Aihekohtaisesti ihmiset muistavat puolueiden sanomisia ja tekemisiä aika vähän aikaa, joten jos kysyttäisiin, mitä nämä puolueet tai heidän edustajansa tyypillisesti ovat olleet mieltä tekoälystä ja digitalisaatiosta, voisi olla, ettei tekoälyn osalta muistuisi mieleen yhtään mitään ja yhteiskunnan digitalisoinnistakin vain sen verran, että molemmat ovat sellaisen puolella. Vai oliko se Perussuomalaiset yhteiskunnan digitalisoinnin puolella? Kyllä se taisi olla, arvaisi joku. Jos nämä puolueet haluaisivat jostain syystä yhtenäistää linjauksiaan, ei siinä kovin pitkään menisi, ettei yleisön kannalta eroavuutta jäisi kovinkaan paljon, jos vain sopivan koordinoitusti jatkettaisiin sellaisten julkisten lausumien esittämisiä, jotka saavat ihmisiä muistamaan yhdenlaisia asioita paremmin ja toisenlaisia vähemmälaisesta. Joku vääräkieli saattaisi yrittää kiinnittää ihmisten huomion puolueiden puolueohjelmien eroihin, mutta tämän voi selittää pois vaikkapa sillä, että puolueohjelma on tavallaan väline, joka mahdollistaa jonkinlaisen välietapin saavuttami-

sen, mutta pidemmällä tähtäimellä tavoitteena on kuitenkin pelkkää samaa eli hyvät mahdollisuudet yritysten toimia, kansalaisilla hyvä mieli yms. Tällaisella liittouman tapaisella saattaisi olla käyttöä vaikkapa pyrittäessä ohjaamaan juuri sen jonkin kriittisen verran kannatusta pois muilta puolueilta.

- Porttikonkiin ohjastamaansa pakettiautota ajava työmies ei itse suoranaisesti viivytellyt saapumistaan tietynä ajanhetkenä niille paikkein, missä kääntää pakettiauton kohti porttikonkia ja johon jää hetkeksi jahkailemaan sen esittämiseksi, että ottaa ajamisensa varovaisesti, ettei kolhaise mitään, vaan se suoritettiin hänen puolestaan liikennevalojen ohjausjärjestelmän toimesta, jonka ohjelmistorajapintaan tekoäly antaa käskyjä sitä mukaa kuin liikennevirrat sellaista vaativat, tavoitteena ollen, että pakettiauton voi ajaa sen liikkeellä olemisen ajat tasaista vauhtia, mutta pysähtyen liikennevaloihin siksi aikaa, että pysähtymisistä kertyy sen verran aikaa, että pakettiauto saapuu täsmälleen tietynä hetkenä niille paikkein, missä tietty kohdeyksilö tulee näkemään pakettiauton porttikonkiin kääntymisen ja sen niille paikkeille hetkeksi jumittumisen ja minkä aikana hän tulee havainnoineeksi pakettiauton sivulla olevaa mainosmateriaalia sen täydyessä hetkellisesti suuren osan hänen näkökenttäänsä. Jossain toisaalla smirkeli pärsähtää käyntiin sillä hetkellä, kun työmiehen suojakypärään sisältyvä kuuloke antaa ohjeen niin tehdä. Jostain syystä. Joskus osallistuvat työmiehet tietävät itsekin, keneen heidän osallisuutensa on tarkoitus vaikuttaa ja ehkä jopa senkin, miten sen on tarkoitus vaikuttaa tuona päivänä ja miten sitä on aiottu hyödyntää ehkäpä vasta vuosien päästä.

- Kuten yhteiskunnassa voidaan koeta tarvittavan ihmisten rauhoittamista sellaiseen tilaan, missä he eivät saa aikaiseksi nostattaa mieleensä ärhenteleviä tuntemuksia, voidaan tehdä toi-

sinkin ja tavoitella sellaista, missä ihmistä kasvatetaan eri demografisiin ja sosioekonomisiin ryhmiin kuuluvien avustajien ”agenttien” avulla sellaiseksi, että hänen perusluonteekseen voidaan ajatella kehittyvän ”piilevä ärhäkkyys” eli jotain sellaista, joka voidaan triggeroida halutuissa tilanteissa esille ja vieläpä siten, että siinä samalla huomiointikyky asettuu sellaiseksi, missä silmin nähden aistittuna erinäiset seikat jäävät huomioimatta, toisten seikkojen tullessa korostuneeksi. Ajattelussa ollen myös samankaltaista tyrehtyneisyyttä/hyperfokusoituneisuutta. Tällainen vaatii niin paljon pitkään kestävää pohjustelua, että sellaisen toimivuuteen ryhdytään vain pitkäaikaistutkimuksen tarkoituksessa tai sellaisen suuren varmuuden saattelemana, joka on saavutettu aiempien kokeilujen ja kokemusten kautta. Kohdeyksilöstä täytyy myös kerätä ajantasaista tietoa jatkuvasti, jota kertyy niin paljon ja keskenään monenlaisesti suhtautuvasti, että sen jatkuvaan analysoimiseen vaaditaan älykäs tietojärjestelmä, jonka analyysit perustuvat sekä psykologisiin perustutkimuksien, että eksperimentaalisimpiin koejärjestelyihin. Kun kuulee jonkun lapsen tehneen jotain erityisen pahaan toiselle lapselle, mutta joka ei osaa selittää, miksi teki mitä teki, siinä voi olla kyse varhaisesta vaikuttamisesta eikä niinkään kyseiselle lapselle luontaisesta temperamentista, jonka jo muutenkin väitetään valheellisesti olevan läpi elämän samantyyppisenä jatkuvaa.

- Kasvua, toimintavarmuutta ja tunnettuutta hakevat yritykset saattavat pyrkiä ilmaisemaan jonkinlaista samanmielisyyttä alueen ihmisten kanssa höykyttämällä tekoälyavusteisesti (vinokit, toimintaohjeet ym.) jotakuta julkisuudesta tuntematonta, mutta kaupunkiyhteisön tietämää yksilöä mainonnassaan, yrityksen toimipisteen olemuksessa, julkisissa lausunnoissa t.j.m. sillä olettamalla, että kukaan ei paheksuisi tuota yritystä, koska sen toiminta ei ole ilmiselvästi

jotain tiettyä höykyttävää, eikä edes sellaise-
naan mitenkään tavallisuudesta poikkeavaakaan.
Tietynlainen samanmielisyyks niiden kesken,
jotka tietävät paremmin mistä halutaan vihjail-
la, liittyy yrityksen läheisemmäksi osaksi niiden
ihmisten ajattelua, jotka ovat jo ehtineet mm.
muiden vastaavanlaisesti toimijoiden tekojen
kautta tottuneet siihen, että höykyttämiseen
osallistuvat tahot ikään kuin edustavat hyväk-
syttyvyyttä ja höykyttämisen kohde aivan jotain
muuta. Sinällään tämä voisi olla täysin vastoin
arvoja, joita jotkut ”asioista tietävät” saattaisivat
vaalia, ainakin toisinaan, että ihmisille yleensä
pitäisi antaa mahdollisuus kehittyä pois jostain
entisestä, jos siis olisi kyse siitä, että höykyttä-
miseen olisi alun perin ollut joku hyvä oikeutus
tai muu peruste, mutta eri puolin tullessa sellais-
ta signalointia, joka ohjaa ajattelemaan, että on
paremmistoa, toisia paremmin pärjääviä ja sitten
niitä huonompia ihmisiä, niin mahdolliset arvot
voivat kumoutua toistuvan paremmuuden tun-
teen halun täyttämisen vuoksi.

- Alex Jonesin saatua koordinoitua bannit usealta eri somealustalta, saatiin tilaisuus ver-
tailla ennakoarviointeja toteutumiin liittyen
saatujen bannien vaikutuksesta korvaavien jul-
kaisukanavien valitsemiseen, nopeuteen jolla
aiemmat käyttäjät ohjautuvat uudempien julkai-
sukanavien käyttäjäksi, Alex Jonesiin eri tavoin
suhtautuneiden puoltajien määriin ja argument-
tien vahvuuksiin, tunnelmiin jatkossa vähemmän
Alex Jonesia näkevien keskuudessa, sisällöllisiin
muutoksiin Alex Jonesin julkaisuissa ym.

- Yksittäisen Facebookin käyttäjän saa tunte-
maan, että muiden viestimiset johonkin ryhmään
ovat jatkuvasti jotenkin erityisesti hänelle suun-
nattuja antamalla tekoälylle lupa käyttää lukuis-
ten ryhmään liittyneiden profiileja sekä—että
-tyyppisten viestien lähettämiseen, missä uutis-
linkit liittyvät sinänsä ryhmän aiheeseen, mutta
uutislinkin esittelyteksti on generoitu tekstiana-

lyysiavusteisesti käymällä koneellisesti läpi vies-
tijän aiempia viestittelyjä viestintätyylin oppi-
miseksi, mitä sitten maustetaan muuntamalla
ilmaisuja siihen suuntaan, että niillä saa aiheutet-
tua tavoiteltuja assosiaatiota tai muita reaktiota
tiettyssä käyttäjässä. Jos kohdeyksilö tunnetaan
riittävän hyvin, ei tarvitse tyytyä siihen, että ge-
neroidaan manuaalisesti uusi tekoälyn tuotta-
ma viesti kohdeyksilön osallistuessa ryhmään
omalla viestillään, vaan voidaan jättää tekoäly
generoimaan viestejään sillä olettamuksella, että
kohdeyksilö saapuu kuitenkin ryhmään käymään
juuri hetki sen jälkeen, kun tekoäly on jo vies-
tinsä nähtäväksi jättänyt, jolloin kohdeyksilön
silmään sattuu tuo viesti hieman aiempia vies-
tittelyjä taaksepäin selatessaan. Luonnollisesti
tällaiseen tarkoitukseen valjastetulle tekoälylle
voi antaa ennalta jonkinlaista suuntaa siitä, min-
kälaisia viestejä sen toivotaan tuottavan, mutta
mahdollisuudet sille ovat hyvät, että se ”tajuua”
itsekin, mitä sen kouluttajat siltä haluavat, eikä
sitä tarvitse alkukonfiguraatioiden jälkeen valvoa
sen kummemmin.

- Pienyrityksen perustaminen on sellaiseen
tottuneelle helppoa siinä, missä auton korjaus
on helppoa sellaiseen tottuneelle, joten aidon
yrityksen tunnusmerkit on helppo esittää sellai-
selle, jonka halutaan tulevan juuri siihen yrityk-
seen töihin, tietämättä tulevansa psykologisesti
tutkittavaksi. Voidaan ihmetellä, miten esim. oh-
jelmistoalan yritykseen saadaan töihin juuri tiet-
ty henkilö muiden toisaalle hakijoiden osatessa
välttää kyseisen yrityksen aivan tyystin, vaikka
se toimisi yliopiston läheisyydessä olevissa vuok-
ratiloissa, mutta kun uusi työntekijä on saatu
mukaan, häntä voidaan koettaa hämätä jäämään
yritykseen ainakin niin pitkäksi aikaa, että hänen
kyvykkyydestään ehditään muodostaa psyko-
loginen profiili, jota voidaan hyödyntää häntä
vastaan myöhemmin hänen elämässään. Hänelle
voidaan esim. antaa vaikutelma yrityksen teksti-

pohjaisen viestintäjärjestelmän avulla, että yrityksen toiminnassa on mukana useita muitakin juuri sille yritykselle työskenteleviä työntekijöitä, mutta toimitilojen ollessa pienehköt vuokratilat, he eivät mahdu kaikki kerrallaan sinne tai hänelle voidaan antaa jo kohtalaisen pitkällä oleva ohjelmistoprojekti kyseisen ohjelmistoprojektin vanhemmasta versiosta, koska siten tiedetään jo ennalta tarkemmin minkälaisia haasteita kyseinen ohjelmistoprojekti tuo tullessaan meneillään olevissa tai seuraavissa vaiheissa. Tuo ohjelmistoprojekti voi olla liiketoimintasuunnitelmansa osalta toimimattomaksi todettu, mutta eihän sitä tarvitse tälle työntekijälle kertoa. Ylimääräistä rahaa yrityksen vuokratilojen maksamiseen ja työntekijän palkkaan löytyy monelta taholta, jolla on intressiä tutkituttaa ihmistä aidontuntuisissa olosuhteissa ja kyseen ollessa ohjelmistoprojektista ei edes työvälineiden hankinta välttämättä tuota erityisempiä lisäkustannuksia. Tuo työntekijän hälytyskellojen pitäisi alkaa soimaan mm. siinä vaiheessa, kun hän ei ole vielä osoittanut kovin merkittävää osaamista, mutta saa palkansa tuplattua pelkästään kertomalla oikeistaan lopettaa työt. Jos ei sen vuoksi, että sellainen olisi aina merkki huijauksesta, vaan sen vuoksi, että se olisi vähintään osoitus huonosti muihin työnhakijoihin vetoavuudesta. Jos työnantaja lisäksi löpertelee muissa maissa jo olevista toimipisteistä, olkoonkin vain myyntiverkostoon liittyen, vaikkei tuotteella ole selvää roadmappia, eikä nykyisiä asiakkaita ole kertomassa tuotteen kelpoisuudesta, työntekijä voi olettaa häntä pidettävän menossa mukana aivan toisista syistä kuin esim. koodarina, joka jakaa työtaakkaa. Edellä mainitusta erillään on pelkästään se ollut epäilyttävää eräälle, että työnantajayrityksen nimeen on sisällytetty eräs maailman tärkeimmistä sanoista eli ”prime” kuten yrityksen nimessä Primesoft ja toimarinkin sukunimenä epäilyttävästi Pyörälä; eräällä Helsingin parhaista paikoista sijainneen

työnantajayrityksen (Codesign) toimitusjohtajan sukunimi Niskanen on sama kuin sillä, jolle oli kesätoissa koulun ohessa toisessa kaupungissa; toimitusjohtaja pitää Innowise-yrityksensä pyörittämisen ohessa blogia, jonka nimi on samankaltainen kuin haalitus työntekijän blogi.

- Muutostarpeet ihmisten koostumuksissa johonkin entiteettiin kuten yksittäiseen yritykseen rajautuen, eivät aina lähde joiltain ”ylätasoilta”, vaan jotkut ihmiset vain kokevat, että tietyn henkilön oleminen mukana tietyn yrityksen palveluksessa sävyttää kaiken tuon yrityksen tekemisen ja tarjonnan tavoilla, joka ei sovi heidän jakamaansa yhtämielisyyteen. He eivät halua hänen olevan tuossa yrityksessä tuotantopuolella, eivät suunnittelemassa mitään tuohon yritykseen tai sen tekemiseen liittyvää, eivätkä yleensäkään halua tulla edes ajatelleeksi tuota ihmistä tuota yritystä ajatellessaan. Syyt tällaiseen voivat olla hyvinkin moninaiset, mutta keinot hänen saamiseen luopumaan tuossa yrityksessä ilman minikäänlaista kontaktia muihin yrityksessä toimiviin henkilöihin, voivat olla yhtä helposti saatavilla ja käytettävissä kuin keinot, metodit ja välineet verkkohyökkäyksien tekemiseen Internetissä, olen kuitenkin psykologisesti jotain hienoisempaa kuin jokapäiväinen melkein-kolarin aiheuttaminen hänen työmatkoillaan.

- Facebook saattaa olla eräs niistä tahoista, joka pyrkii oppimaan ihmisistä lisää rikkomalla ominaisuuksiaan ja arvioimaan käyttäjien suoriutumista ihmisinä mm. heidän kompensoivien toimiensa ja lähettämiensä virheraporttien kautta. Eihän ole ollenkaan tavatonta, että jokin kyseisen palvelun ominaisuus, jonka toimivuudessa on selkeä virhe, pysyttättyy sellaisena useita kuuksia, eikä mikään korjauspyyntö saa tilanteeseen muutosta ennen kuin sitten yllättäen vaikkapa jonkin sellaisen tapahtuman yhteydessä, joka ei näennäisesti ole mitenkään Facebookin hallinnassa, mutta johon ongelmallinen ominai-

suus muistikuvallisesti kytkeytyy pitkäksi aikaa senkin jälkeen kun ongelma vaikuttaa korjatun.

- Ihmisille voidaan kertoa yhteiskunnassa toimivista tahoista melkein mitä vaan, mutta silti ihmiset tapaavat lähteä näihin tahoihin liittyvissä ajatuksissaan siitä, minkälainen heidän suurpiirteinen ideaalinsa on eli esim. TE-toimiston virkailijasta ei oletettaisi, että hän on ihminen, joka avustaisi sabotoimaan jonkin yrityksen toimintaa ohjaamalla sen käyttöön työttömän työnhakijan, jolla on sopivat valmiudet yrityksessä työskentelyyn, mutta jonka työttömyys on varsinaisesti vain tekoselitys, joka mahdollistaa tietyin henkilön valikoimisen ja ohjaamisen sellaisen työnantajan käyttöön, joka ei käytä julkista työnhakua, vaan pyytää TE-toimistoa esittämään sopivia ehdokkaita. Muitakin tahoja sopivien rekrytoitavien hankkimiseen toki on, mutta TE-toimistoilla on parhaimmat tiedot sen hetkisistä työttömistä ja heidän taustoistaan. Ihmisten mielikuvituksen rajat ilmentyvät siinäkin, että he eivät hoksaisi ajatella, että yksittäisen TE-toimiston koko virkailijakööri voi olla sellaista, joka ajattelee tietyllä tavalla vaalitun yhteiskunnan, sen parhaimmiston tjm. parasta ja täten he osaltaan edistäisivät jollain tapaa samanmielisten yritysten toimintamahdollisuuksia ja osaltaan pyrkisivät rikkoamaan vääramielisten mahdollisuuksia vaikkapa sitten sabotoimaan tarkoitetun työntekijän päädyttämiseen johonkin tiettyyn yritykseen. Toki työnantaja on se, joka lopullisen päätöksen palkkaamisesta tekee, mutta taloudellinen avustus palkkatuen muodossa voi tehdä tietyin työntekijän palkkaamisen muita houkuttelevammaksi, jos ei sekään aivan täyttä varmuutta takaa. Analysoitavuuden ja ennakoitavuuden kannalta asiat kääntyvät jännittäväksi sitten, kun yrityksessä huomataan, että sabotoinnin seuraamuksista aiheutuu monenmoista setvittävä.

- On erittäin epätavallista, että kansainvälisiksi uutisaiheiksi nousee edes kaksi samalla maan-

tieteellisellä alueella tapahtunutta murheellissävyyteistä tapahtumaa ja jo pelkästään sen vuoksi olisi perusteltua spekuloida sillä vaihtoehdolla, että jompikumpi 8.11.2018 alkunsa saaneista tapahtumista oli jollain tavoin keinotekoisesti järjestetty sen vuoksi, että voitiin tutkia miten ihmiset eri puolien maailmaa kokevat sen, että ottaessaan uutisista vastaan tietoa toisesta näistä tapauksesta, näkyvät karttakuvat juolauttavat mieleen sen toisen murheellisen tapahtuman, mikä saattaa vastaanottajan mielen kokemaan, että toinen tapahtuma ikään kuin sisältyy toiseen tapahtumaan, vaikkei niillä pitäisi mitään muuta yhteyttä toisiinsa ollakaan. Tässä viitataan Kalifornian Thousand Oaksissa sijaitsevassa Borderline Bar & Grill -ravintolassa tapahtuneeseen ammuskeluun, missä kuoli 13 ihmistä (opiskelijailta, country-western -tyylinen baari) ja Camp Fireksi nimettyyn valtaisaan maastopaloon, joka tuhosi lähes 20000 rakennusta (Pohjois-Kaliforniassa). Vaikuttavuuden mittaamista riittäisi monen vuoden edestä, sillä nämä ovat sellaisia tapahtumia, että ne eivät helposti unohdu.

- Kuten yritykset voivat höykyttää vihjailvasti jotain tiettyä yksilöä, voi jonkinmoista höykytystä tapahtua maanlaajuisestikin, jolloin se tapahtuu vaikuttavimmin eri tavoin julkisuudesta tuttujen ihmisten toimesta. Koska jo presidentti Sauli Niinistön vaalikampanjan aikana hänen kampanjaväkensä pyrki houkuttelemaan jotain tiettyä julkisuudesta tuntematonta henkilöä esille ja kommentoimaan, todennäköisesti Uuden Suomen blogissaan, on perusteltua spekuloida sillä mahdollisuudella, että joko Sauli Niinistön avustajat (laaja määritelmä) tai hän itse näkee hyötyä siinä, että häneen assosioidaan sellaisia sanoja, joita on eri variaatioin pyritty tekemään ärsyttäväksi tietylle julkisuudesta tuntemattomalle henkilölle. Sauli Niinistöstähän on kerrottu iltapäivälehtien otsikkotasolla, että hänen suosikkikorttipelinsä on huutopussi, joka sa-

nana sisältää juuri ne kaksi sanaa, joita on pyritty tekemään ärsyttäväksi tietyille henkilöille. Kokoomuksen miehenä Sauli Niinistö tykännee siitä, että lapsista ja nuorista puhutaan paljon hyvää ja heidän eteensä tehdään ja puhutaan kaikenlaista, mutta jos löytyy sopivia vähemmän menestyviä ihmisiä, joita käyttää antiesimerkkinä siitä, miten ollaan pärjäämättömiä ja jo yli kolmekymppisiä, heihin suhtaudutaan kuin hukkaan menevinä raaka-aineina valmistettaessa tuotteita teollisesti tjs.

- Kuukauden 15. päivä on jotain erityistä Suomessa, sillä se on päivä, jolloin känninen vapaa-ajan Kimi Räikkönen tipautti lasinsa maahan könytyssään autolle päin, videoidusti todistettuna (15.4.2019), ja se on päivä, jolloin Iltalehti läimäytti ällöltä kuulostavan aiheen jonkin toisen päivän erikoisuuden viekkoon (15.12.2018) onnekas voittaja oli juttu Jani Kellokummun kiinniotamisen etenemisestä, ällöjuttuna Teemu Arppe neuvomassa kuinka eletään pelkällä jätteellä) ja se on päivä, jolloin Turun sillitehdas suljettiin (15.5.2018). Samalle päivällä sillitehtaan sulkeamisen kanssa tuli täyteen täsmälleen 100 vuotta Suomen sisällissodan päättymisestä ja jostain syystä juuri sille päivälle kaikista mahdollisista viikoista ja viikonpäivistä mielenterveysyksikön sairaanhoitaja oli varannut ajan lääkärille, jonka kanssa tietynlainen sanasota tulisi leimahtamaan suurella varmuudella.

- Yhdysvalloissa ilmenee omituisen paljon sellaisia julkisuutta saavia kuolemia, jotka assosioituvat yhden tai useamman seikan osalta johonkin sellaiseen sanaan, jonka useimmat ihmiset oppivat jo varhain elämässään ja missä kuolema

itsessään on jotenkin outo tapahtumana tai siten itsemurhaksi määritelty teko on jotain, johon tekijän ei ikimainmassa olisi uskonut päätyvän hänen elämänsä ollessa suuressa määrin hyvin sujuvaa. Esim. Linkin Parkin vokalisti Chester Bennington suoritti uutisten mukaan itsemurhan samana päivänä kuin olisi ollut hänen läheisen ystävänsä Chris Cornellin 53. syntymäpäivä (vokalisti yhteisissä Soundgarden ja Audioslave). Molempien kerrotaan suorittaneen itsemurhan hirttäytymällä. Eri yhteydessä ja eri aikana tapahtunut Instagram-vaikuttaja Sinead McNamaraan suorittama itsemurha hirttäytymällä (meksikolaisen biljonäärin jahdilla) jätti jälkeensä hänen viimeisen kuvaviestinsä, minkä selitetekstissä hän kertoo oppineensa suosikikseen luonnehtimansa puolalaisen sanan niebieski, joka tarkoittaa sinistä. Jos olettaisi kaikissa näissä hirttäytymällä suoritetuissa tapahtumissa olleen kyse jonkinlaisesta vilunkipelistä, joka saatiin näyttämään itsemurhalta, vaikka kyse olikin jostain muusta, voisi rohjeta olettaa, että tapahtumien ja uutisoinnin ajoitus, sekä kohteet itsessään oli valkattu automaattisesti Internetiä seulovien bottien toimesta, joiden löydöksiä verrattiin tilaisuuksiin, jotka muotoutuivat eri tietorekistereistä ja valvontajärjestelmistä koneellisesti tietokyselyistä tiedoista. Ihmiset yleensä saattavat ajatella, että ei se haittaa, jos lukeekin kaikenlaista, mutta toisinaan tiedonsaamisella on esim. käsitetajua hitaasti muokkaava vaikutus, eikä sellaista ole helppo korjata sitten myöhemmin, kun vihdoinkin alkaa tunnistamaan itsessään, että ajattelutavassa on tapahtunut jonkinlainen muutos. ■

Vaaroja

Yrityksien toiminnan turvaamiseen liittyviä poimintoja.

Insider Threats: An Underestimated Risk

Intellectual property can be stolen by an employee which can be sold to a competitor or foreign government, transmitted to a competitor in return for new employment, or even used to start their own company. (Security Magazine)

Alert Fatigue Can Hurt Insider Threat Program

Alert fatigue can weaken an organization's insider threat program, by making it tougher to identify and eliminate real threats. When security teams get an overabundance of alerts, it can be tough for analysts to piece together data from multiple, related alerts manually. Often teams are lacking context into each alert, and analysts spend too much time investigating false positives (or worse, they miss or ignore important alerts altogether. (ObserveIT)

Why Automation, Why Now?

We must ensure that we are using automation, as well as machine learning and artificial intelligence, to simplify and accelerate our ability to respond to attacks. Our security operations centers (SOCs) are under constant siege, and they can no longer rely on manual operations to deal with attackers who are using automation to scale at an unprecedented pace. (Security Roundtable)

IP Theft Techniques That Enable Attackers

Consider the following real-world scenario: Scheduled routine maintenance on the company's IT equipment takes place, but while on site, the technician performs some additional configuration on one of the routers – which opens a backdoor for the attacker to stroll right in. (Threatpost)

The Dark Side of Machine Learning

Machine learning ranks images with a percent confidence to create a classifier group. For example, a clean, crisp image of a cat may have a 98 percent likelihood of being a cat to a machine-learning program, and be so classified. Add one imperceptible dot to the cat image and the neural network might drop the percentage likelihood it is a cat to 97.5 percent. With enough imperceptible changes (dots), the confidence of the neural network in identifying the cat is eroded. At a certain threshold, the neural

network stops seeing the image as a cat and jumps to the next most likely image. (Threatpost)

What You Need to Know About Arbitrary Code Execution Vulnerabilities

The techniques used to upload the malicious code onto the remote computer, often called injection, can be extremely sophisticated. The hacker might overwrite parts of the original program's file that's stored in memory. It might take advantage of flaws in operating systems or even microprocessors to sneak the malware into buffers or caches, and then the bad software is run automatically. (Security Now)

Death of the VPN: Enterprise Security Needs New Foundations

Access decisions are transferred from the collective network layer to the more granular application layer, where they are made based on user-specific information. Permissions are then arbitrated on a case-by-case basis, based on an informed understanding of the person's identity and the minimum level of access he or she requires. (Threatpost)

68% of Overwhelmed IT Managers Can't Keep Up with Cyberattacks

IT managers surveyed also mentioned a shortage of key skills on staff, which makes it that much harder to keep up with the volume of incidents and the scope of risks. Most respondents (86 percent) said that they needed more skills to combat threats, but 80 percent also said that they struggled to recruit the right people. (Threatpost)

VPNs' Future: Less Reliant on Users, More Transparent, And Smarter

How VPN technology gets deployed will change. Whereas VPNs used to rely on remote users remembering to turn on their VPN client software (or off), VPN authorization and access functions are getting subsumed into the network itself and are transparent to users. However, that's still several quarters down the time line. (Dark Reading)

Insider Threats in Information Technology (Part 6 of 9: Insider Threats Across Industry Sectors)

Unlike fraudsters, insiders committing sabotage are usually in more technical roles and can harm systems by changing lines of software code. Few insiders sabotaged backups, created unauthorized accounts,

or used a keystroke logger. Almost a third of insiders abused their privileged access or modified critical data. A quarter of the insiders committing sabotage received or transferred fraudulent funds. (Carnegie Mellon University, Software Engineering Institute)

Are employees the weakest (cybersecurity) link? Sometimes

As a rule, it is human nature for effective employees throughout an organization to look for the easiest solution, the best workaround. They prize convenience – and this can fly in the face of embracing the best security practices. They often, too, are well-positioned to carry out nefarious activities. Almost all respondents (cybersecurity professionals) said they feel that their organization is vulnerable to insider attacks. Another data breach study found that 47 percent of all enterprise breaches are caused by employees, either operating for their own gain or to damage the organization, or unknowingly being compromised.

Nearly one-third of these respondents [31%] also said they have installed software on their business devices or networks without authorization from their IT department. This so-called practice of “shadow IT” has risen sharply since SailPoint’s 2014 study (SC Magazine)

Machine learning masters the fingerprint to fool biometric systems

Using a neural network trained to synthesize human fingerprints, the research team evolved a fake fingerprint that could potentially fool a touch-based authentication system for up to one in five people.

Much the way that a master key can unlock every door in a building, these “DeepMasterPrints” use artificial intelligence to match many prints stored in fingerprint databases and could thus theoretically unlock a large number of devices. (Homeland Security News Wire)

Coachable Moments: Preventing Supply Chain Insider Threats

A study by CERT’s National Insider Threat Center showed that 15% of all insider threat incidents were perpetrated by someone in the victim organization’s supply chain. A supply chain can include any third party that supports an organization’s business goals, such as technology providers, public infrastructure, physical good suppliers, or other contracted services.

Many outside attackers or malicious insiders may look to exploit weaknesses within the supply chain. For example, Verizon Enterprise’s vendor Nice Systems misconfigured a cloud storage account, which exposed millions of customer records. And, Target’s costly breach involved a third-party vendor with access to a customer database.

According to Carnegie Mellon University, there are many compliance frameworks you can use to evaluate the security of third-party vendors and suppliers. A few examples include ISO 28000 for general vendor evaluations, ISO/IEC 20243 for technology vendors, and several industry-specific frameworks.

One way to properly train your supply chain is to provide a video training series for any new vendor or contractor. Policy and protocol review often becomes much easier and more digestible in video format, and can ease pressure on already overextended security teams. (ObserveIT)

Open source software security challenges persist

According to the latest Veracode report, only 28 percent of organizations do any kind of regular analysis to find out what components are built into their applications. As the use of open source code grows, this risk surface expands.

According to a recent Snyk survey of open source maintainers, 44 percent have never had a security audit, and only 17 percent says that they had a high level of security know-how

If the problem is fixed, there’s often no way to find and notify all of the users of the old code. “The open source community has no idea of who is using their components,” says Black Duck’s Pittenger.

Finally, if a vulnerability is found and patched, and the patch is broadly publicized, enterprises that use that code might not be aware that they have it or may have problems finding all instances of it. This year’s giant Equifax breach, for example, involved a vulnerability in the Apache Struts open source software.

Another problem is that some companies are running older versions of the code, and are unable to move to the latest version because of compatibility issues, compliance, or other reasons. According to Snyk, only 16 percent of vulnerability fixes are backported to other versions. (CSO Online) ■

Kaupungissa elelyn eri todellisuutta edustava tavanomaisuus

Mitään sciifiä että ainakaan tuo tänne kaupunkikuvaan ja voisi-han ne kehitysideoitkin muutenkin jättää vähemmälle.

Olisi hyvin epätavallista, jos jonkun Facebook-postauksesta innostunut saisi asioiden kehittämiseen vauhtia sitä kautta, että hän vain valkkaisi yhteydenoton tai jutustelun kohteeksi muutamia paikkakunnalla asuvia ihmisiä, joilla voisi ajatella olevan kiinnostusta/yhteyksiä aiheeseen liittyen ja mikä sitten saisi heidät liikoja miettimättä edesauttamaan kokeilujen aloittamista, tietoisuuden lisäämistä, välineiden hankintaa, lainsäädännön muuttamista, tietotaitoisten löytymistä ym. jos ei muuten niin viestimällä eteenpäin mahdollisesti arvoivoimaisemmalla tenholla kuin alun perin aiheeseen tulta viriteltyt ja mikä sitten osaltaan lisääisi mahdollisuuksia nopeammalle momentumin muodostumiselle.

Todellisuudessa, mitä Facebookissa tai muualla netissä kokeekaan, se kaikki on monelta osin tavallaan eristetty arjen elämästä, eikä tule pitkiin aikoihin esille ja tiedostettavaksi edes paikallislehtien kautta. Ideoita kehityskohteiksi on varmasti monillakin ihmisillä, mutta jos tarkastelee, mitä löytyykään ennalta suunnittelematta koettavaksi alle 100000 asukkaan keskustasta, löytää sieltä franchise-periaatteella toimivia liikkeitä, ravintoloita, baareja ja joitakin uhkarohkeita kokeiluja taideliikkeen, antiikkiliikkeen, vegaaniliikkeen tai tietokoneiliikkeen muodossa. Iltaisin tar-

jonta on karkeasti ottaen joko baariin, syömään tai urheilemaan, seuraavan valkean aikaan voi sitten käydä pyörähtämässä kauppakeskuksessa katsomassa, mitä jämä outlet-liikkeissä on tarjolla ja juoda siihen päälle kupin kahvia.

Oli sitten kyse innostuksen tartuttamisesta tai taistelusta epäkohtia vastaan, eivät nuoret tai muutkaan ole kehittäneet sellaista toimintamallia, johon perustuen saisi ihmisiä edes jakamaan muutakin kuin haffuja juttuja, saati edesauttamaan kokeilujen aloittamista, tietoisuuden lisäämistä, välineiden hankintaa, lainsäädännön muuttamista, tietotaitoisten löytymistä ym. Julkisuutta saaneissa tulipaloissa tavaroitaan menettäneille kyllä lahjoitetaan kaikenlaista, mutta sellaiseen ihmisillä on totunnainen luontaisuus, eikä tehtävän ja tavoitteen selittäminen sellaisissa tapauksissa ole erityisen monivaiheista.

Kun jokainen innostettava tai innostettavuuteen kokeiltu osaltaan miettii liikoja ja sitä, miten eri asiat sopivat yhteen, päätyvät monet pitäytymään median ym. ylläpitämän vajotel-lisuuden puoltajana, passiivisesti tai muutoin. Paikallislehdet erityisesti ovat tarkoitettu pitkälti tyydyttämään ”ollaan nyt vaan”-ihmisten haluja pitäytyä vähässä totunnaisessa, pitää monenlainen maailmankuvaa hetkauttava tiedeutoisointi

poissa näkyvissä ja täten ajateltavissa olemasta, sekä muodostaa mainonnan ja kaupunkikuvan kautta ihmisille tunne siitä, että ne ovat kiinteä ja yhteensopiva osa näitä muita mainittuja.

”Mitä se maksaa ja kenelle” toiminee joidenkin kohdalla kysymyksenä, joka lopettaa nopeasti asioiden tarkemmin miettimisen. Ihmiset on myös tavallaan opetettu olettamaan, että kaikelle uudelle pitää olla vankka rahoituspohja, jonka käytöstä vastaa yritys, yhdistys, säätiö tai muu organisaatio, mikä on tavallaan tervettäkin, mutta tietyt konventionaaliset ajatusmallit voivat dominoida ajattelua liiaksi, minkä vuoksi tapahtumien mahdollista kehityskulkua ei osata nähdä ilman tekemättä jäävää syvempää miettimistä.

Osaavatko ihmiset edes kuvitella utopioita ja erilaisia maailmankuvia ilman, että sitä varten täytyy olla erikseen jokin luento, seminaari, messu tai muu elämys koettavaksi – jotka voivat maksaa esim. 200 eur per lippu? Ja minkälaisia ihmisiä sellainen tavoittaakaan? Vai jääkö se lähinnä yhden tutun sellaisen muuttamiseen jonkin detailin osalta (vrt. ”maahanmuuttajat pois Suomesta”, ”linja-autolippuihin 5 %:n alennus, iltaisin”)? Sinänsä enemmän tai vähemmän interaktiiviset, nettiin laitettavissa olevat esitykset tarjoavat keinon esitellä laajaakin ideaa ja tuoda siinä esille mahdollista projektimaisuutta tai roadmappia, mikä voi hyvin toteutettuna vähentää tarvetta olla niin kokenut ja meriittejä ansainnut. Kulttuuritila Nuijamies (Lappeenrannassa) saattaisi olla sellainen paikka, johon monet erikoisemmatkin ideat saa sovitettua jonkinlaisen esityksen muotoon ja kaupungin keskustassa sijaintinsa vuoksi sinne on helppo vinkatakin muita menemään käymään, mutta tätä täytyisi silti edeltää se vaihe, missä vasta lämpöilläään jotain, mistä haluaisi kehkeytyvän jotain messevää tjm.

Jos median narratiiveja on vaikea muuttaa vastavoimalla, niin ehkäpä media itse voisi käydä itsensä kanssa keskustelua siitä, minkälaisena se

voisi myös toimia sekä ihmisiä palvelevalla tavalla että ilman tarvetta kokea, että se tuhoaa siinä samalla liiketoimintamahdollisuutensa, elinvoimaisuutensa tjm. Ei aina tarvitsisi olla lähinnä politiikan apuväline ja samoja muiden uutisjulkaisijoiden kanssa toistava.

Opiskelijoiden suuntautuneisuuden poikkeuttaminen siinä tarkoituksessa, että heistä saisi käyttöä jonkin idean edistämiseksi, voi olla vaikeaa, jos heidän mielessään kiiluu miete siitä viiden tonnin kuukausipalkkaisesta työpaikasta, joka on jo melkein luvattu opiskelujen ohessa työkennelyään. On niin paljon helpompaa nähdä tarkoituksenmukaisuutta vakityöpaikassa kuin jossain, jonka jonkinlaiseksi kehkeytyvyydestä ei ole mitään takeita, mitä se jokin sitten olisikaan. Ammattilaiset taasen saattavat kokea, että jokin idea voisi ehkä joskus olla osa työnantajansa toimintaa, mutta että päättäköön yrityksen johto sellaisesta sitten omine ajoituksineen, hän tekee vain sitä omaa työtään ja harrastaa vapaa-ajallaan jotain aivan muuta. Vai onko joku nähnyt suomenkielistä ammattilaisten avustamaa Facebook-ryhmää, jossa on oikeasti hyvänlaatuista kuhinaa jonkin uuden ja viehkeän kehittämiseksi?

Eräs asioiden kehittymisen este saattaa olla yksinkertaisesti sekin, että päädytään ajattelemaan ”miksi näille vähään tyytyjille edes viitsisi kehittää mitään parempaa”. Tämän mahdollisuuden eräs ilmentymä voi olla sekin, että kun media ensin antaa vähän vauhtia jollekin idealle kuten biohakeroinnille, nettiyhteisö saa siitä vähän vauhtia, tulee kirjaa aiheesta, luentojakin, punnukkakauppaa.. ja sitten yhteisö hiljenee, alkuperäiset ideojat jatkavat kukin sarallaan rutkasti laajentuneista sosiaalisista verkostoistaan nauttien, eivätkä perinteiset terveysalan toimijat ole siinä välillä muuttaneet toimintaansa mitenkään. Eivät edes kehittämällä parempia näyttöidenttifikuskäytäntöjä tai edes maalailemalla niiden ottamisen tavoitteita uudenaikaisiksi. ■

Demokraattinen päätöksenteko uuttaa esiin piilovallan käyttöä

Ei ole erityisen ongelmallista tai edes työlästä ajatella työnsä tekemisen ohessa, miten tehty tai tekemätön vaikuttaa piilovaltaa käyttäviä hyödyttävästi. Sillä saa aikaiseksi myös sellaista, mikä demokraattisessa päätöksenteossa jäisi toteutumatta.

Koska eri virastoissa ja kuntien/valtion instituutioissa on runsaasti sellaista väkeä, jotka ajoittavat tiedonantoa, toteilevat muiden osapuolien kanssa sovittua, vääristelevät raportteja synkronissa muiden tahojen kanssa, aiheuttavat suoranaista haittaa ja ovat puolueellisia, on heidän täytyntä muuttua sellaisen hetkellisesti hyväksyttäväksi tai työnsä, työnantajansa tai työn ulkopuolisten sidosryhmien kanssa normaalina järjestyksenpitoa pitäväksi työsuhteessaan, koulutuksensa aikana tai jo paljon aiemmin, nuoruudessaan, ennen koulutukseen hakeutumista.

Eräänlaista piilovaltaa voivat käyttää yhteisin perustein kuten ”yhteiskunnan paremmiston parasta ajatellen” esim. poliisiylijohtaja, amk:n lehtori, työkkärin virkailijakööri, poliitikkoja yli puoluerajojen, datakeskuksen admin ja kymmeniä tuhansia muita, mutta tarkoitus ei olisi niinkään siinä, että pyrittäisiin pitämään yhteiskunnan systeemit toiminnassa jotenkin samanlaisina mahdollisimman pitkään ja huolimatta kaiken-

laisten Demosien, ajatuspajojen, Sitrojen, kansanedustajien ym. eriävistä mielipiteistä asioiden käsittelytapoihin liittyen. Kaikki pitävät muutoksesta, kunhan niitä ei ole liian usein ja koulutettuina ihmisinä muutoksiin osaa ottaminen ei ole heidän mielelleen kognitiivisesti työlästä, koska fiksit muutoksien suunnittelijat pyrkivät lähtökohtaisesti siihen, että muutokset eivät aiheuta napinaa niiden välttämättömien keskuudessa, jotka ovat yhteiskunnan paremmiston parasta jo niin paljon työllään auttaneet.

Olennaista piilovallan käyttämisessä paremmiston yhteiskunnan hyväksi on mm. se, että vähempimerkityksisten yksilöiden ei pidä saaman aikaan sellaisia vaikutuksia, joilla olisi sellaisia kumuloituvia vaikutuksia, että siitä seuraisi esim. laajaa tekojen tai käytäntöjen kyseenalaistamista, menojen lisääntymisestä puhumattakaan. Olisi myös tuhoisaa, jos ilmenisi julkisesti ja monta päivää laajalti käsitellyksi tulevasti jonkin tietojärjestelmä uudistuksen olevan tehty tietynlai-

seksi sen vuoksi, että sillä voisi helpommin riisittää ”pientä ihmistä” tai suunnitella helpommin, miten jonkun ihmisen tavoitteita esim. henkilökohtaiseen terveydenhoitoon voitaisiin hidastaa, vaikka julkisuudessa on väitetty, että uudistus auttaa kaikkia.

Jotainhan on jäänyt jo kymmeniä vuosia tekemättä, jos vaikkapa hyvinvointiasemalla lääkäri ei automaattisesti saa näyttöpäätteelleen tietoa siitä, että muutama kuukausi sitten laboratoritestejä tehdessä tietty mittausarvo oli kelpoisten rajojen ulkopuolella, vaan asian pitää tulla potilaan kertomana esille puheen kautta ja vasta sitten lääkäri hoksaa, että ”ahaa, niinpä on ollutkin”, vaikka oli siis juuri varaamassa laboratoriotestiatkaa muille mittauskohteille. Onko täten sekä tietojärjestelmän hankkijataho, että sen toimittava tahon olleet yhtä mieltä siitä, kaikkine lukuisine muutosprojektiin osaa ottavien kanssa, että täl-

lainen puute on hyvä käytäntö? ”Laitetaan sitten sinne yksityisen puolen käyttämään tietojärjestelmään paremmat toiminnot, eiks?”

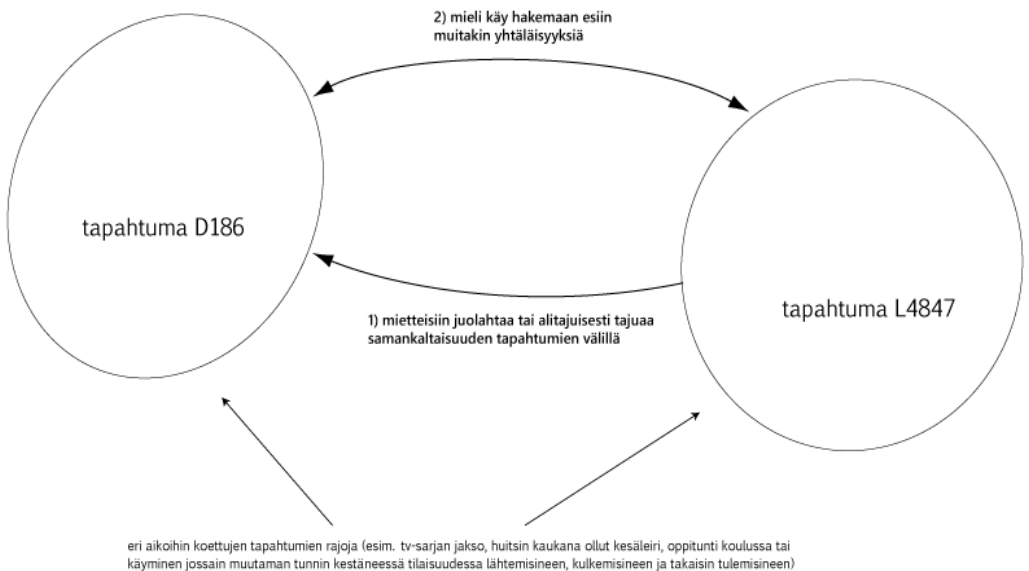
Niitä, jotka haluavat ”parantaa maailmaa”, on vähän, joten kokonaiset työtiimit voivat koostua näistä tietynlaisista piilovaltaisuudesta miellyttäviä. Mitä paremmin yhteistyöverkoston laajuus ja koostumus tunnetaan, mitä enemmän sen lupauksiin voi luottaa, sitä lujittuneempi tulee siitä päätöksestä, että haluaa pysyä tietynlaisella puolella koko elämänsä, vaikka antaisikin itsensä toisinaan solahtaa mukaan johonkin muuhunkin. Tällainen ihminen siis haluaa ajatella, että aina tulee olemaan paljon niitä huonompia ja epäonnistuneempia, joten parempi vaan jatkaa samalla jatkotielulla. Kuinkahan varhain piilovaltaisuuden haluan kasvetaan? Onko se missä määrin vanhempien vaikutusta? ■

Sen kummemmin siirtotyöläisyyttä, turvapaikanhakijoita, toisen sukupolven maahanmuuttajia arvottomatta voitaisiin epäillä ympäristöihin viljellyn muunlaista ihmisiä ärsyttävyyttä sillä idealla, että erilainen ärsyttävyyks näille molemmille altistuneiden ihmisten mielissä suhteutuu keskenään, joten ”ulkomaalaisia ja sellaisen näköisiä” alkaa olla helpompi sietää, ”kun on tuota kaikkea muutakin paljon enemmänkin häiritsevää ympäristössä”, mikä taas on ohjattu mikä niissä ulkomaalaisissa olikaan niin häiritsevää. Vastapainona tälle erityisesti ulkomaalaisiin ja erityisesti maahanmuuttajiin kohdistuvat ”pahamaaineistavat” uutisoinnit, millä silläkin lienee erityinen tarkoituksensa kuten ärsytysvaikutuksien tasaantaminen ja jakaantaminen eri vaikutuskohteiden kesken.

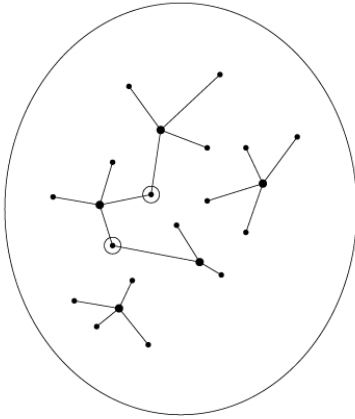
Tapahtumiin liittyvät mielteet kytkettävissä yhteen manipuloidusti

Koska aivot eivät koodaa muistoihin mukaan aikaa ”sellaiseenaan”, on ihmismieltä mahdollista manipuloida siten, että ajallisesti toisistaan etäisiä muistoja, muistikuvia ja näihin liittyviä muita mielteitä saadaan luomaan uusia yhteyksiä keskenään.

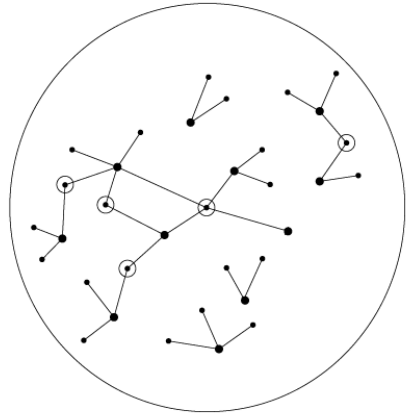

Jotkut uusista ajatusyhteyksistä voi havaita tietoisinkin mielen tasolla siten, että yhtä asiaa ajatellessa on hyvin vaikea olla ajattelematta myös jotain tiettyä muuta asiaa, osan yhteyksistä toimiessa hieman hitaammin, jonkin mieleentulemista valmistelevasti. Tätä valmistelevuutta edustavat primingsignaalit, jotka kulkevat yhdensuuntaisesti assosiaatioreittejä pitkin, vaihtelevanlaisin todennäköisyyksin kohteena olevaa mieltettä herätellen.

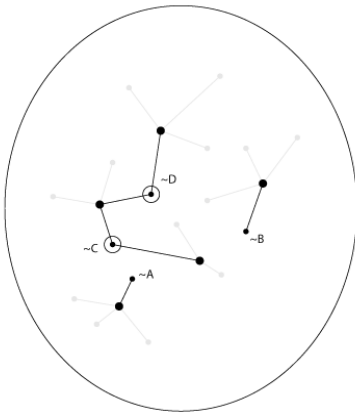
Manipulointi perustuisi tässä siihen, että yksilön mieltä väsytetään sillä tapaa, ettei hän jaksaa ajatella muistoja, muistikuvia ja mielteitä esille kovin laajalti, jolloin helpoiten mieleen juolahtavat assosiaatiot jostain tapahtumasta ovat niitä, joita ensiajattelemalla mieleen juolahtaa ja joihin ajattelu jonkin tapahtuman puitteissa sitten pitkälti tyssäkin.

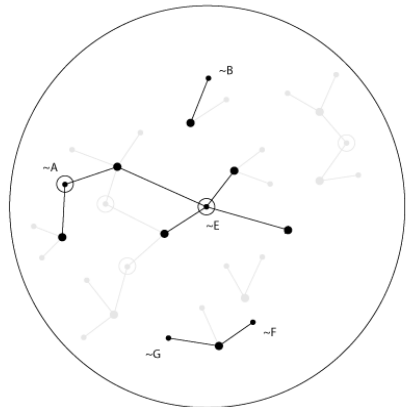
tapahtuma D186

tapahtuma L4847

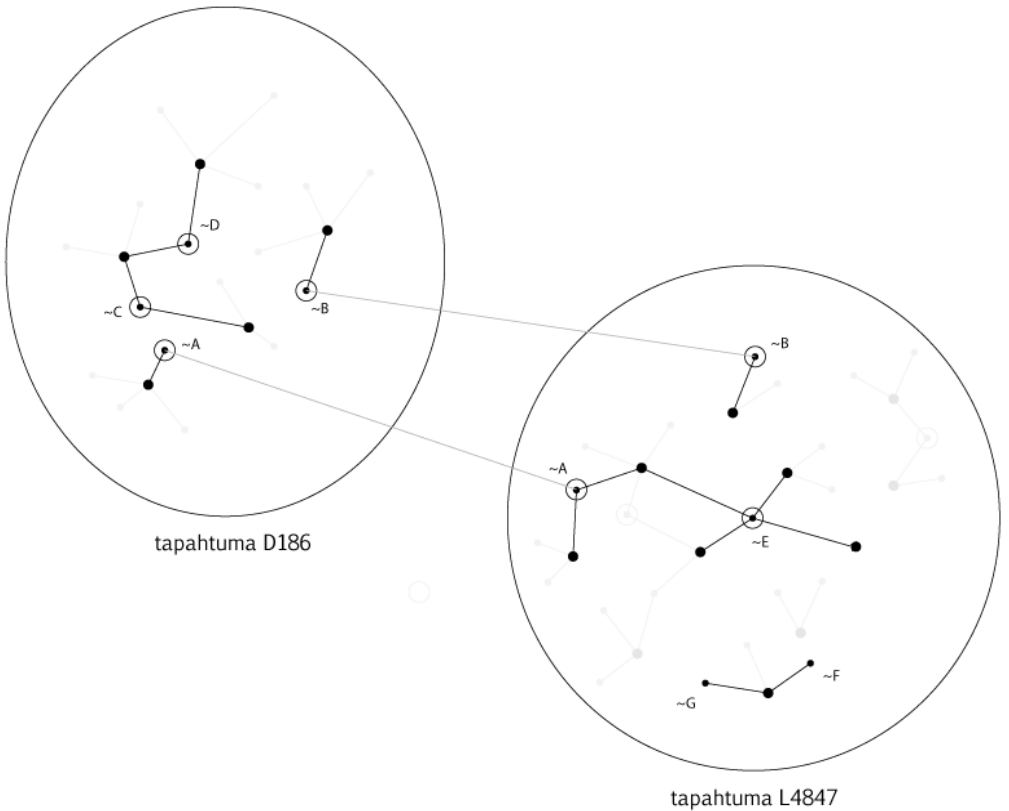
tapahtuma D186

tapahtuma L4847

Kun samoihin aikoihin tai jo jonkin verran ajallisesti aiemmin (tunteja, ehkä kokonainen päiväkin) houkuteltaan samaista yksilöä ajattelemaan jotain sellaista tapahtumaa, jossa esiintyy samankaltaisuuksia siihen toiseen tapahtumaan liittyvien ajatusten kanssa, joiden ajattelu tyssäsi nopeasti, hänen mielensä päätyy eräänlaiseen ryhmittely-moodiin, sillä aivot kokevat olevansa niin heikossa jaksavuuden tilassa, että jostain energiaa kuluttavasta on säästettävä. Tai ehkä tämä energian säästäminen on

vain eräs väliaikainen seuraamus, eikä varsinainen aivojen pyrkimys, mutta joka tapauksessa tapahtuu niin, että mielen ollessa ajattelemiseen väsynyt (monitulkinainen sana), se päätyy paljon herkemmin yhdenlaisesta ajatuksesta toiseen samankaltaiseen, vastikään “aktivoituu”, mistä on myös se seuraus, että mieli alkaa etsiskelemään muitakin samankaltaisuuksia kahteen eri tapahtumaan kuuluvien asioiden väliltä. Juuri tässä kohdin on mahdollisuus varmistella uusien yhteyksien muodostumista oppimisteorioihin liittyvää vahvistamista hyödyntämällä. Ulkopuoliselta vaikuttajalta tämä vaatii se sen, että tiedetään, mitkä ovat niitä todennäköisimpiä assosiaatioita, mutta sen voi varmistaa siten, että ollaan niitä, jotka ovat alunperin tuottaneet näitä mielteitä.

Tapahtumat D186 (aikaisempi) ja L4847 muodostaisivat uusia kytkeitä keskenään sen jälkeen, kun vähempitodennäköisyyksiin mielteisiin johtavat reitit käyvät paljon entistä vähempitodennäköisemmiksi. Kookkaammat, täytetyt ympyrät edustavat tapahtuman puitteissa helpoimmin muistettavissa olevia asioita, niistä erkanevien pallopäisten viivojen edustaessa helpoimmin mieleen juolahdettavia piirteitä ja attribuutteja. Erityistä huomioitavaa on mm. se, kuinka eri asioilla voi olla yhteisiä,

melko samankaltaisia piirteitä (tästä “noin”-merkki kirjaimien vierellä). Syytä lienee myös mainita, että kuvat esittävät erästä abstraktitasoa tai pelkistystä, missä yhteyksien määrää on vähennetty radikaalisti, eikä todennäköisyyksien muodostumisen perustekaan käy niistä ilmi siten kuten se kävisi ilmi kuvioista, jotka sisältäisivät kaikki mahdolliset tapahtumien aikaiset mietteet, havaittujen esineiden piirteet ym. Pylväsdigrammi olisi eräs havainnollistamiskeino sen esittämiseksi, kuinka jotain tapahtumaa ajatellessa tietyt ajateltavissa olevat asiat saisivat muita sellaisia enemmän ajatusaikaa ja “osumia”, mikä johtuisi suuremmasta primingsignaalien johtavuudesta tiettyjä mielteitä kohti (läheltä ja kaukaa).

Aluksi uusia yhteyksiä muodostuu vain samankaltaisuuksien osalta, mutta koska nämä yhteydet ovat muodostuneet sellaisten mielteiden välille, jotka ovat jo muutenkin helposti jostain tilanteesta mieleen juolahtavia, voi kyseessä ajatella olevan mentaalinen valtatie, joka tarjoaa korkeatodennäköisyyksiset yhteydet silloinkin, kun aivot ovat jälleen vetreämmät ja vireämpitoimiset. Paremmiin ajattelevana on tavallaan helpompi väistää mahdollisesti ongelmalliseksi/ärsyttäväksi muodostuvat assosiaatioyhteydet, mutta takaisin huonompaan mentaaliseen jaksavuuteen päätyessään, voi huomata, ettei uusista, mahdollisesti tarpeettomasti assosiaatioyhteyksistä ollut ainakaan eroon päässyt. ■

Tämä kirjoitus on alunperin julkaistu KotvaWrite Stories -verkkopalvelussa (teoksessa ”Valmisteltua epämukavuutta”, tekstissä vähäisiä muutoksia).

Ihmiset tykkäävät tunnistaa ja ymmärtää asioita silmäilemällä, mutta ovatko heidän ajatus- ja arvomaailmansa saatu ohjelmoituksi sellaiseksi, etteivät monet asiat tunnu siltä, että ne ovat enemmän rikollista kuin pelkkiä normaaleja elämään sisältyviä mahdollisuuksia, joilla estää tai haitata jotain? Jos rikollisuus määrittyy sitä kautta, mitä konsensuspohjaisissa lakisäädöksissä on kirjattuna ja jotenkin tulkittuna, mitä jää jäljelle, jos moraaliuttakaan ei enää olisi ihmisten ollessa kykenemättämiä tunnistaa missään toisiin ihmisiin kohdistuvassa toiminnassa olevan mitään erityisempää ongelmaa tms?

Monia tavoittava taho apureineen vastaan selittämään pyrkivää

Saattaisi olla muutama sellainen selitettävä asia, joita varten ihmisillä ei ehkä ole soveltuvia esitietoja, eikä kelpoisia valmiuksia muutenkaan. Ja sitten olisi vielä selittäjän oman osamisen ylittäminenkin ja muut tekemisen haasteet.

Media on sellainen taho, joka julkaisee uutisia, joiden on tarkoitus romuttaa vaikuttamaan pyrkivän täsmäkohteen mielialaa tai estellä häntä julkaisemasta tietynlaista mielipiteilyä tietynä päivänä assosiaatio-/attribuuttivaarojen vuoksi. Olisihan riski kirjoittaa tai puhua tietynlaista, jos olisi ennakoitavissa, ettei pystyisi olemaan ilmaiseematta tietynlaista muuta siinä samalla, vastaanottajien ollessa vaikea ottaa sitä jotain muuta vastaan ”puhtaasti” muiden päivän aikaisten tapahtumien ja juttujen vuoksi. Ennakoitavuutta olisi, että saman päivän aikana julkaistaisiin mitä todennäköisemmin jotain sellaista, joka on pyrittävä julkaisemaan hiukan ennen (tunteja) kuin mielipiteilijä ehtii julkaisemaan oman juttunsa, joka siis täten pääsee assosioitumaan ikävän väärennaisesti, eivätkä kaikki molemmille (tai sille kaikelle) altistuneet pysty erottelemaan niitä mielessään erityisen laadukkaasti.

On spekulationalaista, millä perusteella ja syillä mediaväki muine osallistujineen pyrkii aavistamaan, ennakoimaan, valmistautumaan, reagoimaan ja jälkihoitamaan ongelman, joka muodostuu yksittäisen yksilön aikomuksista saa-

da ihmisiä näkemystensä puolelle, mutta he pyrkivät ampumaan alas jokaisen yritelmän. Ikään kuin haasteena ei muutenkin olisi sellaista kuin kertomisen valmistelu, mahdollisine ajattelun hyytymisine/näivettyksine. Puhemuotoinen viestintä audion tai videon muodossa asettaa hiekan erilaisia vaatimuksia kuulijalta kuin tekstin lukeminen, mutta kaikissa näissä tapauksissa on riski vastaanottajan kyllästymiselle ennen tiedon parempaa omaksuntaa. Ymmärrettävyys ei sekään ole mitenkään varmasti sama kuin miltei se viestijästä itsestään tuntuu, vaikeusastetta voidaan lisätä kognitiivinen kuormitus kuulijan/lukijan esitietojen ollessa liian vajeellista lyhyelle selittämislle. Puhumisjaksavuus ja ulkonäköisyys vaikuttaa tietysti myös.

Ilmaisun muodosta vähemmän riippuvaista on jonkinlainen vastahakoisuus ottaa jonkinlaista tietoa vastaan, missä haittaa lisää, jos kertojaan on vuosien ajan vihjailevasti attriboitu jotain sellaista, jonka hän itse olemuksellaan palauttaa mieleen, vaikkei syynä olisi kuin joukko vahvoja assosiaatioita, joita mediväen ystävät ylläpitävät eri kohderyhmissä. Mediväkihän siis koostuu

ihmisistä, joilla on historia ja elämäkokemukset, eikä niinkään abstrakteista journalisteista, toimittajista ym. joilla on mahdollisesti jokin avatarkuvake ja tekonimi juttujensa äärellä, joten jos heidän arvoihinsa sisältyy se, että tietynlaisia ihmistä (mitä tarkoittaisikaan), oli hän sitten julkkis tai ei, ei edesauteta, niin sitten häntä todennäköisesti tölvitään eri tavoin.

Erityisesti sellainen selittäminen, missä tuotaisiin jollakin yleisölle eksoottisella tavalla esille millä tavoin muille ihmisille voidaan aiheuttaa haittaa, herkistää mediaväkeä apureineen ehkäisemään vääränlaisen informaation yleisöön vaikuttavuutta. Selittämään pyrkijähän voisi taivoitella vaikkapa sitä, että ihmiset saisi tiedostamaan sen, että elimistöä voidaan viedä eksogeenisesti (sen ulkopuolelta vaikuttaen) kohti erilaisia raja-arvoja, minkä vuoksi jotkin veriarvot, pitoussuudet ja signaaloinnit muuttuvat tavoilla, joka on tulkittavissa käytöksen havainnoinnin keinoin ja mikä voisi joissain tilanteissa aiheuttaa merkittävää haittaa yksilön terveydelle jatkuttuaan tarpeeksi kauan ja toistuttuaan usein. Ihmisethän eivät yleensä ole tottuneet yhdistämään elimistöön vaikutettavuutta kuin omavalintaiseen tai hyväksyvään sellaiseen kuten esim. liikunnan muodossa, eikä niinkään esim. psykologisen vaikuttamisen aiheuttaman metabolisen toiminnan

poikkeutumisen kautta.

Hieman raisumpi väite voisi olla sellainen, missä selittäjä pyrkii argumentoimaan, että hän kokee itseään käytetyn ”yhteiskunnan penetraatio-testaajana” eli hänet on ensin ajettu sellaiseen asemaan, johon ei jostain syystä ole tyytyväinen ja on täten motivoitunut aikaan saamaan jonkinlaisen muutoksen (mitä keinoja käyttää, keihin ottaa yhteyksiä ja minkä vuoksi, kuinka sinnikäs on, mitkä syyt aiheuttavat motivaation hyytymistä, kuinka pitkään kestää motivaation uudelleen kerääminen ym.). Tämä voisi olla jotain, joka olisi loogisesti ymmärrettävissä, eikä siinä tarvitsisi edes kovin vilkasta mielikuvitusta, mutta sopivasti samanaikaisten mediassa julkaistujen uutisointien kanssa viestintäyritys voi mennä pahemman kerran mönkään.

Tietoisuuskilpailu, löydettävyyden ja saavutettavuuden yleensäkin, jotta viestintä edes tavoittaisi, on kaikkien viestijöiden ainaisena haasteena, mihin omat kimuranttiutensa tuovat myös netin suodatus ja häirintä lokaalista tai laajemmin, jolloin lukijat/kuulijat eivät pääse tiedon äärelle, vaikka haluaisivatkin, mutta se että mediaväki apureineen tulee häsläämään haitantekotarkoituksissa aiheuttaa runsaasti ylimääräistä valmistautumista, varmistelua, ajoittamista ym. ■

Yhteiskunnan hallittavuuteen ja ihmisten väliseen yhteistyöhön sisältyy sekin, että on olemassa eräänlaisia ”polttolistoja” eli listoja kohteista, joiden polttamisesta saadaan aikaiseksi johonkin tarkoitukseen soveltuvia assosiaatioita esim. asiaa julkisuudessa perkaavien tai kommentoivien tahojen tai tapahtumapaikkojen vuoksi tai mahdollisesti vasta yhdessä samaan aikaan ihmisten tietoisuuteen tulevan muiden asioiden kanssa. Tällöin yhdestä uutisoinnista huomioidut sanat kuten Kajaani, leipomo, paloi, katto ja välkatu eivät vielä sellaisenaan herätä kummoisiakaan ajatuksia, mutta ne toimivat muita ajatuksia esiin lämpääilijöinä.

Psykiatrisista diagnooseista puhumisesta

Radio-ohjelmassa puhuttaessa ei tiedetä kuulijoiden valmiuksia kerrottavan asian suhteen ja vaikeaselkoisuus voi karkoittaa monet kuulijat. Psykiatrisista diagnooseista puhuminen edustaa monesti näennäistä tietämystä.

Kun mediatalon radio-ohjelmistaa selaillee, voi jäädä vaikutelma monipuolisesta ”kattauksesta”. Kun tarkempaan tarkasteluun valitun radio-ohjelman menneiden jaksojen sisältötietoja silmäilee, voi jäädä vaikutelma monipuolisesta aiheen käsittelystä, mielenkiintoisin vierain. Kun yksittäisen radio-ohjelman jakson ottaa kuunteluun, huomaa, että radio-ohjelman tarkoitus ei ollutkaan selittää jotain aihetta eksaktisti, vaan rennon ymmärrettävästi, mikä taasen on vaatinut yksinkertaistamaan ja niiden tärkeiden vierailijoidenkin tarkoituskin on voinut jäädä shown profiilin noston tasolle. Riskinä on, että yksinkertaistukset jäävät liian hyvin kuulijan mieleen, eikä mikään kuulijan elämässä koko loppuvuonna paranna muodostunutta ongelmaa ja sama siten monen muunkin kuulijan kohdalla.

Yksinkertaistukset ovat erilaisia verrattessa 40 min kestävää puheenaiheen käsittelyä musiikki- ja läpänheittopainotteiseen, missä jokin aihe saa osakseen pari minuuttia jonkinlaista löpinää. Laatuksiteerien käyttö radio-ohjelmaa tuottavalla taholla asettaa tietynlaisia vaatimuksia sille, miltä juontajan puhe voi kuulostaa, joten ajankäyttö mietintään, puhenopeus ja ää-

nenkäytön varmuus saattavat joutua kätkemään alleen osaamattomuutta/tietämättömyyttä, jotta radio-ohjelman jaksojen välillä olisi tietynlaista yhtenäisyyttä pintavaikutelmien osalta. Aihe-tuntemus paljastunee herkimmin niissä kohdin, missä puhuja siirtyy valmistellusta osuudesta tajunnanvirtaisempaan selittämiseen – paitsi niissä tapauksissa, joissa puhuminen jostain aiheesta toimii kertojan omaa mieltä ”lämpäävänä”, min-kä vuoksi tajunnanvirtamainen selitys voi olla se parempi osuus kuulijan kannalta.

Eräitä hankalimpia selitettäviä ovat psykiatriset diagnoosit, sillä niissä ajaututaan aina jonkinlaisiin jaotteluihin selittämään erilaisia alityyppejä ja juuri sellainen on helposti kuulijan mieleen jäävää, vaikkei kerrotulla olisi vankkaa neurobiologista perustaa tieteellisen kuuloi-suudestaan. Jaottelut kun tapaavat tällaisissa tapauksissa olla yhden tutkijakunnan tuottamia näkemyksiä siitä, miten jostain asiasta voitaisiin puhua, toisen tutkijakunnan jossain toisella puolen maailmaa ollessa hiukan tai paljon eri mieltä. Mutta puhujan yrittäessä ottaa huomioon joko monta erilaista kuulijakuntaa yhtä aikaa tai puhuen ikään kuin kuulijakunnattomasti, hän

päätyy sellaiseen, mikä on kerrottavissa sanoilla ja lausahduksilla, jotka eivät sellaisenaan vaadi lisäselittämistä, vaikka aihe muuten vaatisikin.

Monta vuotta jollain alalla toimineet vierailivat asiantuntijat eivät välttämättä hekään saavuta sellaista kerronnan tasoa, joka suoranaisesti estäisi kuulijaa ajattelemasta asioista väärin, sillä psykiatriset diagnoosit ovat aina selityksien rykelmiin perustuvia, hienosteltuna sellaiseen muotoon, että suuri yleisö, media ja terveysala voisivat ainakin näennäisesti keskustella ikään kuin samoista asioista. Heti kun otettaisiin huomioon yksittäisen diagnoosin saaneiden neurobiologiaa, genomeita ja elämäntilanteita, huomattaisiin, että rajankäynti ei enää olisi ollenkaan selvää, sillä yhdellä olisi yhdenlaista muutosta ja erilaisuutta, toisella jotain toisenlaista ja kolmannella ei kumpaakaan edellisten tapaista. Tyydyttäessä sivuuttamaan liian hienoinen selittäminen, asioista keskustelusta tulee huomattavasti helpompaa, jolloin kertojille ja kuulijoille jää paljon parempi mielikin.

Yhteinen (vajeellinen) käsitys, jonka kuulijat ja kertojat jakaisivat, saattaisi olla pitkälti sama kuin mihin poliitikot vetoamuksensa perustaisivat vaatiessaan, puolueensa ja omaa imagoaan ryydittääkseen, lisää tutkimuskehitysrahoja,

parempia hoitopolkuja tai täydentävää henkilökuntaa. Ja mikä olisikaan yksittäisen poliitikon kykeneväisyys ns. ottamaan aihe haltuun ja perustelevaan vetoamuksiaan jossain toisessa radio-ohjelmassa? Vai tarvitseeko hänen hallitakaan aihe kaikelta mahdolliselta laajuudeltaan, sillä poliitikon toimintaahan ohjaavat pitkälti painotukset sopivissa kohdin, missä konsultatioapua saa siltä taholta, joka on jollain tapaa virallinen auktoriteetti asiasta paremmin kertomiseen?

Voitaisiin täten ajatella, että irtautuminen konventionaalisista tavoista puhua psykiatrisista diagnooseista täytyisi olla lähtöisin sellaiselta taholta, jolla on riittävästi auktoriteettia sellaisesta puhumisesta ja jolla olisi myös valmiutta pitäytyä puhumaan asioista toisin, mutta voisiko esteeksi muodostua se, että tällaiseen hetkellisesti halukkaat kehittyvät eri syistä pois päin halusta uusien ongelmien aiheuttajaksi? Eihän ole edes jokavuotista, että uutisissa mainittaisiin siitä, kuinka joku suomalainen terveysalan asiantuntija kyseenalaistaa jonkin vallitsevan käytännön ja joltain toiselta alaltahan olisi mahdollisesti vielä hankalampaa yrittää muuttaa terveysalan käytäntöjä, vaikka IT-ala saattaisikin juolahtaa mieleen. ■

Niin sanottujen vihapuheiden hillitsemisen tarkoitus voi olla pidemmällä aikavälillä arvioituna siinä, että keinoja huonommin elämässään pärjävien ärsyttämiseen ollessa toimintamalleiksi määriteltyinä runsaassa määrin, ei ärsytetyille jää mahdollisuuksia tuoda ärsyntyntymistään esille, koska lainsäädäntöön on jo ehittänyt vaatimus siitä, että sosiaalisen median alustojen on suodatettava automaattisesti kaikki vihapuheeseen vivahtavakin, missä ei tietenkään tulla arvioituksi kontekstia missään määrin. Tämä taas johtaa siihen, että paremmin pärjäävät, joille on keinot tölviä vain pelkkiä psyykkisiä jälkiä jättäen, saavat siitä jälleen yhden keinon tarjota paremmin pärjävien puolella oleville tai sinne suuntautuville paremmat mahdollisuudet erottaa huonommin pärjävistä.

MTV:Viharikoslain toimivuus arvioidaan uudelleen (28.6.2018)

YLE:Professori Heikki Hiilamo uudistaisi rikoslakia netissä öyökkäroinnin vähentämiseksi (4.7.2018)
Iltalehti: Kokoomus perustaa vihapuhetyöryhmän - "pitää tehdä huolellinen analyysi, mitä kaikkea sananvapauden piiriin kuuluu" (14.8.2018)

TÄSSÄ VOISI OLLA MAINOKSESI.